

Asia: VN/26873/2024

Lausuntopyyntö: Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpano; työryhmän mietintö

Direktiivin suhde nykytilaan

Mitä huomioita teillä on kansallisen nykytilan ja direktiivin suhteen arvioinnista? Pyydämme arviossanne keskittymään siihen, mitä direktiivi näkemyksenne mukaan edellyttää vähimmäistasolla.

Suojellaan Lapsia ry kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausua työryhmän mietinnöstä EU:n naisiin kohdistuvan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (2024/1385/EU, NKV-direktiivi) kansalliseen täytäntöönpanoon liittyen.

Suojellaan Lapsia pitää työryhmän mietinnön ehdotuksia kannatettavina ja kannattaa tehokasta kansallista täytäntöönpanoa. Esitetyt muutokset ja lisäykset jäävät pääosin direktiivin vähimmäisvelvoitteiden tasolle ja Suojellaan Lapsia katsookin, että kansallista liikkumavaraa tulee hyödyntää vahvemmin uhrien ja selviytyjien oikeuksien sekä väkivallan ennaltaehkäisyn vahvistamiseksi. Suomi kuuluu Euroopan unionin kärkimaihin naisiin kohdistuvan väkivallan esiintyvyydessä.[1] Tämän lisäksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan vakavat ja laajakantoiset vaikutukset edellyttävät vähimmäisvaatimuksia kunnianhimoisempaa kansallista säätelyä ja toimeenpanoa. Direktiivin täytäntöönpano tulee nähdä ennen kaikkea mahdollisuutena vahvistaa rakenteellisesti väkivallan ehkäisyä, uhrien ja selviytyjien oikeussuojaa sekä palvelujärjestelmää sen sijaan, että kansallinen säätely rajautuu direktiivin velvoitteiden vähimmäistason täyttämiseen.

Suojellaan Lapsia katsoo, että erityisesti direktiivin johdanto-osan kohtien 73 ja 74 tavoitteiden toteutuminen vaatii huomattavasti vahvempia panostuksia ennaltaehkäisyyn sekä pitkäjänteiseen, trauma- ja toipumislähtöiseen tukijärjestelmään.[2] Uhrien ja selviytyjien tulee saada yhdenvertaisesti käyttöönsä oikea-aikaista, heidän yksilöllisiin tarpeisiinsa perustuvaa pitkäaikaista tukea. Vain näin voidaan edistää direktiivin tavoitteiden tosiasiallista toteutumista ja vahvistaa väkivallan uhrien oikeuksien toteutumista Suomessa.

Yksi keskeinen esimerkki direktiivin mahdollistamasta kansallisen liikkumavaran hyödyntämisestä on työryhmän arvio, ettei direktiivin 13 artikla edellytä muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön syyteoikeuden vanhentumisen osalta. Suomi on ainoa Pohjoismaa, jossa vakaviin lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin sovelletaan syyteoikeuden vanhentumisaikaa.[3] EU:n valmisteilla oleva uudelleenlaadinta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä (EU) 2011/93, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä

lapsipornografian torjunnasta tulee lähivuosina edellyttämään, että vakavien lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten syyteoikeus säilyy vähintään siihen asti kunnes uhri/selviytyjä täyttää 50 vuotta.[4] Tarve harmonisoida syyteoikeuden vanhentumisaikoja EU:ssa johtuu muun muassa siitä, että Suomen nykyiset syyteoikeuden vanhentumisaajat lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa ovat moniin muihin jäsenvaltioihin verrattuna lyhyitä.[5] Tällä hetkellä lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten vanhentumisaajat eivät riitä turvaamaan uhrien ja selviytyjien mahdollisuutta saada oikeutta.

Suojellaan Lapsia kannattaa tätä EU:n harmonisointia ja toivoo, että työryhmä ottaa tulevan sääntelyn huomioon jo NKV-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon osalta. Tutkimusten mukaan lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta kertominen voi uhrien ja selviytyjien kohdalla viivästyä vuosikymmenillä.[6] Siksi syyteoikeuden vanhentumisaikojen pidentäminen tai niiden poistaminen kokonaan on tärkeää, jotta uhreilla ja selviytyjillä säilyy mahdollisuus saada oikeutta myös pitkän ajan kuluttua rikoksesta. Vakavilla lapsiin kohdistuvilla seksuaalirikoksilla on usein pitkäaikaisia ja vakavia vaikutuksia uhrien ja selviytyjien hyvinvointiin ja elämään.[7] Tämän vuoksi on äärimmäisen tärkeää varmistaa sekä oikeussuojan toteutuminen että asianmukaisen pitkäkestoisen tuen saatavuus.

Suojellaan Lapsia teettämän Our Voice -kyselyn mukaan erityisesti miehillä lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta kertominen tapahtuu usein vasta yli 20 vuoden kuluttua tapahtuneesta.[8] Tällöin mahdollisuus rikosoikeudellisen vastuun toteutumiseen on Suomessa monissa tapauksissa jo menetetty. Kyselyssä yhdeksän kymmenestä vastaajasta kertoi, ettei lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta kertominen ollut johtanut poliisitutkintaan.[9]

Vastaavasti Suojellaan Lapsia katsoo, että työryhmän arvio, jonka mukaan direktiivin 5 artikla ei edellytä muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön, jättää hyödyntämättä mahdollisuuden vahvistaa kansallista sääntelyä vastaamaan teknologian nopeaa kehitystä. Erityisesti rikoslain (39/1889, RL) 20 luvun 7 §:n 2 momenttia (723/2022) tulee tarkistaa siten, että se kattaa direktiivin 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti myös tekoälyllä tuotetun lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan kuvamateriaalin myös silloin, kun materiaali kuvaa seksuaalisävytteisesti lasta ei-todenmukaisesti ilman 3 momentin mukaista hyväksyttävää perustetta. Nykyinen sääntely jättää osan tekoälyllä tuotetusta lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta kuvamateriaalista (CSAM) rikosoikeudellisen vastuun ulkopuolelle. Tässä epäonnistutaan vastaamaan teknologian nykytilan sekä ilmiöstä saadun tutkimusnäytön perusteella tunnistettuihin ongelmiin. Tekoälymallien on havaittu hyödyntävän koulutusaineistoinaan todellista lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia, minkä vuoksi myös synteettisen materiaalin tuottaminen perustuu todellisten lasten hyväksikäyttöön. [10] Käyttäjä voi kehotteilla saada kielimallin muuntelemaan tällaista materiaalia sisältävää koulutusmateriaaliaan vaikuttamaan ei-totuudenmukaiselta, jolloin tunnusmerkistö ei täyty, vaikka suojelluksi tarkoitettua oikeushyvää edelleen loukataan.

Lainsäädännössä tulee lisäksi tunnistaa teknologian laajempi rooli lapsiin kohdistuvassa seksuaaliväkivallassa. Tekoälyllä tuotettu esimerkiksi animoitu tai muu ”fiktiivinen” CSAM materiaali

normalisoi seksuaalista kiinnostusta lapsiin sekä vahvistaa haitallista käyttäytymistä.[11] Suojellaan Lapsia toteuttaman tutkimuksen mukaan n. 42 % CSAM materiaalia katselleista rikoksentekijöistä kertoi pyrkineensä ottamaan suora yhteyttä lapseen materiaalin katselun jälkeen.[12] Tämä osoittaa, että CSAM materiaalin käyttö ei ole irrallinen ilmiö, vaan sillä on suora yhteys muihin lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin.[13] Tämän vuoksi täytäntöönpanossa tulee laajentaa kriminalisointi kaikkeen tekoälyllä tuotettuun CSAM materiaaliin sekä huomioimalla laajemmin teknologian kasvava merkitys sekä rikosten mahdollistajana että lasten uhriksi joutumisen riskitekijänä.

Lähdeviittaukset:

[1] FRA – EIGE – Eurostat, EU gender-based violence survey – Key results. Experiences of women in the EU-27. Publications office of the European Union 2024. Taulukko 1.

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, nai-siin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta. (EUVL L, 24.5.2024, s. 12-13).

[3] McVarish, Matthew – Hamilton, Marci – Hurtado, Miguel, Justice unleashed, ending limitations, protect-ing children: a proposal to develop a child sex abuse victims’ effective access to justice eliminating criminal limitation perdios for child sex abuse offences in Europe. CHILD Global – Brave Movement, 2023.

[4] Euroopan parlmentti. [<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20260622IPR45906/combating-child-sexual-abuse-agreement-on-updated-rules>] (15.7.2026)

[5] <https://cdn.bravemovement.org/files/Justice-Unleashed-In-Europe.pdf>

McVarish – Hamilton – Hurtado 2023, s. 19.

[6] Suojellaan Lapsia ry, Our Voice Male Survivors: Experiences of Victims and Survivors of Child Sexual Abuse and Exploitation. 2025, Taulukko 5.

Suojellan Lapsia ry, Our Voice: Survivor Experiences of Online Abuse. Understanding the Distinct Impacts of Online and Offline Child Sexual Abuse and Exploitation. 2026, s. 8.

[7] Suojellan Lapsia ry, Our Voice: Survivor Experiences of Online Abuse. Understanding the Distinct Impacts of Online and Offline Child Sexual Abuse and Exploitation. 2026.

[8] Direktiivin Artikla 2(c) kattaa myös miehet uhreina tässä kontekstissa.

[9] Ovaska, Anna Katariina - Insoll, Tegan - Leivo, Katariina - Díaz Bethencourt, Eva – Lahtinen, Hanna – Sandvik, Matilda - Vaaranen-Valkonen, Nina, Statutes of Limitations and Sexual Violence Against Children: Findings from the Global “Our Voice” Survivor Survey with a Case Study on Finnish Survivors’ Experiences. Suojellaan Lapsia ry 2023, s. 9

[10] Pfefferkorn, Riana, Addressing AI-Generated Child Sexual Abuse Material: Opportunities for Educational Policy. Stanford University Human-Centered Artificial Intelligence, 2025.

[11] Suojellaan Lapsia ry. [<https://www.suojellaanlapsia.fi/en/post/ai-child-sexual-abuse-should-be-illegal>] (16.7.2026)

[12] Insoll, Tegan – Ovaska, Anna Katariina – Nurmi, Juha – Aaltonen, Mikko – Vaaranen-Valkonen Nina, Risk Factors for Child Sexual Abuse Material Users Contacting Children Online: Results of an Anonymous Multi-lingual Survey on the Dark Web. Journal of Online Trust and Safety 1(2), s. 1–22.

[13] Ibid

Keskeiset ehdotukset

Mikä on näkemyksenne esityksen keskeisistä ehdotuksista ja suhteesta direktiivin edellyttämään vähimmäistasoon? Pyydämme kommentoimaan jokaista kohtaa erikseen kunkin otsikon alle.

-

Asianomistajan suojelun tarpeen arviointia koskeva ehdotus

-

Rikoslain muuttamista koskeva ehdotus

Suojellaan Lapsia ry kannattaa muutosta. Ehdotetun tunnusmerkistön täyttävä teko voi olla erityisen vahingollinen alaikäiselle rikoksen uhrille. Mietinnössä veloitteen täyttämiseksi esitetty kriminalisointi ja sen tunnusmerkistö on johdonmukainen ja suojaa kattavasti kohteena olevaa oikeushyvyä. Edellä lausunnossa ehdotimme muutoksia rikoslain 8:1.5:n (723/2022) mukaisiin lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten syyteoikeuksien vanhentumisaikoihin ja RL 20 luvun 19–20 §:n lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisen perusmuotoisen ja törkeän tekemuodon tunnusmerkistöihin.

Ehdotus erityisen suojelun tarpeessa olevan asianomistajan kuulustelua koskevien säännösten laajentamisesta koskemaan seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajan lasta tai asianomistajan kanssa samassa kotitaloudessa asuvaa hänestä riippuvaisessa asemassa olevaa henkilöä, joka on muodollisesti rikosprosessissa todistajan asemassa

-

Ehdotus asianomistajan yhteystietojen välittämistä tukipalveluihin koskevan säännöksen laajentamisesta koskemaan erityisen suojelun tarpeessa olevaa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaa

-

Ehdotus yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävästä jatkossa seurata ja arvioida Istanbulin sopimuksen ohella NKV-direktiivin tarkoittamia toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja

-

Seri-tukikeskuksia koskeva ehdotus

Kannatamme Seri-tukikeskuksien toiminnan vakiinnuttamista lainsäädännöllisin keinoin Omassa työssämme olemme ohjanneet uhreja ja selviytyjiä käyttämään keskusten palveluita My Friend Too -sivullamme: <https://www.suojellaanlapsia.fi/myfriendtoo-hae-tukea>

Ikäraajattomuus, sekä lakiin perustuva hyvinvointialueita ja HUS-yhtymää koskeva järjestysvelvoite vahvistaa uhrien ja selviytyjien asemaa. Seksuaalirikosten luonteen vuoksi oikea-aikainen ja kynnyksetön pääsy seri-tukikeskusten tarjoamiin tutkimuksiin ja palveluihin mahdollistaa tehokkaamman selvittämisprosessin.

Nykytilanteessa kaikki Seri-tukikeskukset eivät ole ikäraajattomia ja niissä ei hoideta alle 16-vuotiaita. Päästäkseen lasten ja nuorten oikeuspsykologian ja -psykiatrian yksikköön eli Barnahus-yksikköön tutkimuksiin ja saadakseen sieltä tukea tulee esitutkintaviranomaisen tai tuomioistuimen tehdä virka-apupyyntö tällaiselle yksikölle. Erityisosaamista sisältäviin palveluihin pääsy joillakin alueilla Suomessa alle 16-vuotiailla uhreilla on tämän vuoksi ollut sidoksissa rikosilmoituksen tekemiseen. Keskusten ikäraajattomaksi muuttaminen täyttää 15 artiklan 5 kohdan vaatimuksen siitä, että raiskausten tutkinta ei edellytä uhrin tai hänen edustajansa tekemää ilmoitusta.

Helpottamalla tutkimuksiin ja palveluihin pääsyä keskukset auttavat ehkäisemään rikosten haittoja. Erillisten toimenpiteiden vaatiminen uhreilta emotionaalisiiin ja psykologisiin tukipalveluihin hakeutuessa voi luoda merkittävän kynnyksen palveluihin pääsemiselle. Seri-tukikeskukset ohjaavat uhrin tällaisten palveluiden pariin osana toimintaansa, joka on erityisesti alaikäisten uhrien ja selviytyjien kohdalla keskeistä haittojen ehkäisyn kannalta. Mahdollisuus ohjata uhri eteenpäin tukikeskuksesta muualle palveluihin ja tutkimuksiin on tärkeää. Alaikäiset uhrin voivat vaatia sellaista erityisasiantuntemusta, jota ei ole saatavilla jokaisessa keskuksessa. Ohjausmahdollisuudesta huolimatta tulee varmistaa, että alaikäiset uhrin eivät joudu eriarvoiseen asemaan esimerkiksi odotusaikojen tai maantieteellisen etäisyyden vuoksi.

Uusi lakiehdotus (HE 63/2026 vp), jolla korvattaisiin lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annettu laki (1009/2008, jäljempänä seri-laki) on tervetullut uudistus. Yhdessä muiden mietinnössä esitettyjen muutosten kanssa, jotka koskevat seri-tukikeskuksia, erityisesti alaikäisten asemaa voidaan parantaa lakimuutoksen myötä ja direktiivin 15 artiklan vähimmäistaso saavutettaisiin. Nykyisen seri-lain 1.2 §:n mukaan lakia sovelletaan lapseen, joka on tutkimuksen käynnistyessä alle 16-vuotias tai, jos siihen on erityistä perustetta lapsen terveydentila ja kehitys huomioon ottaen, alle 18-vuotias.

Suojellaan Lapsia katsoo, että 16–17-vuotiaat ovat nykyisessä lainsäädännössä jääneet väliinpuotoajiksi erityisasiantuntemuksen osalta. Pitkäaikaisemman, sekä vakavan seksuaaliväkivallan uhriksi joutuneet alaikäiset tarvitsevat erityisesti seri-lain tarkoittamien tutkimusyksiköiden erityisasiantuntemusta, iästä riippumatta. Edellä otimme kantaa nykyisiin rikosprosessin vireilläoloon liittyviin vaatimuksiin, joiden perusteella uhri voi saada seri-lain tarkoittamien tutkimusyksiköiden palveluita.

Hallituksen esityksessä otetaan kantaa siihen, että soveltamisalaan pitäisi sisältyä kaikki alaikäisiin kohdistuvat seksuaalirikokset (HE 63/2006 vp, s. 18). Seri-lain kumoaminen ja uuden sääntelyn toteuttaminen on käytännössä välttämätön, jotta mietinnössä ehdotettu lisäys

terveydenhuoltolakiin toimii osana systematiikkaa lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla. Ehdotettu kolmannen momentin mahdollisuus ohjata asiakas Barnahus-yksikköihin ei nykyisessä oikeustilassa aina ole mahdollista 16–17-vuotiaan seksuaalirikoksen uhrin kanssa, jos erityistä perustetta ei löydetä. Tämä asettaa osan alaikäisistä uhreista epätasa-arvoiseen asemaan.

Suojellaan Lapsia kannattaa lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista terveydenhuollon yksiköistä annetun lain esitystä ja sen tuomia muutoksia alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten selvittämiseen. Erityisesti ehdotettu Barnahus-hankkeen jatkaminen ja toiminnan valtakunnallistaminen on tärkeää, jotta alaikäiset uhrin saivat mahdollisimman hyvin heidän tarpeisiinsa vastaavia palveluita, jota direktiivin 25 artikla myös vaatii. Kannatamme myös Barnahus-mallin mukaisten toimintatapojen käyttämistä mahdollisuuksien mukaan seri-tukikeskuksissa, jotta lapsisensitiivinen lähestymistapa toteutuu kaikissa uhreille tukea tarjoavissa yksiköissä.

Seri-tukikeskuksiin liittyvä muutosehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin

Suojellaan Lapsia ry kannattaa ehdotettua muutosta. Maksuttomuus täyttää direktiivin vähimmäisvaatimukset ja vahvistaa rikosten uhrien terveydellisiä oikeuksia.

Vaikutukset

Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?

-

Millaisia muita vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan? (Esimerkiksi ihmisryhmiin kohdistuvat vaikutukset)

-

Vaihtoehtoiset ratkaisut

Onko jokin muu tapa, jolla direktiivin edellyttämät vähimmäisvelvoitteet voitaisiin toteuttaa?

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Miten kommentoitte mietinnön näkemyksiä, jotka koskevat suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä (mietinnön jakso 11)?

-

Muut havaintonne ja kommenttinne esitysluonnoksesta

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Suojellaan Lapsia haluaa painottaa oikean ja ajantasaisen terminologian käytön merkitystä erityisesti lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta puhuttaessa. Asianmukainen terminologia tukee lainsäädännön vaikuttavuutta sekä ennaltaehkäisevissä toimissa että uhrien ja selviytyjien tukipalveluiden kehittämisessä ja toteuttamisessa. Hyvän lähtökohdan terminologian yhtenäistämässä ja kehittämisessä antaa muun muassa ECPATin johdolla laaditut Luxembourg Guidelines.[14]

Lähdeviittaukset:

[14] ECPAT. [<https://ecpat.org/luxembourg-guidelines/>] (16.7.2026)

Muut havaintonne ja kommenttinne direktiivin vähimmäisvelvoitteita pidemmälle menevistä (kansallisista) tarpeista naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Suojellaan Lapsia katsoo, että direktiivin vähimmäisvelvoitteita pidemmälle menevässä kansallisessa toimeenpanossa tulee vahvistaa erityisesti uhrien, selviytyjien sekä heidän perheidensä pitkäjänteisiä tukipalveluita sekä väkivallan ennaltaehkäisyä. Suojellaan Lapsia uskoo vakaasti, että lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on väkivaltaa koko perhettä kohtaan. [15] Kuten edellä on todettu, seksuaaliväkivallan vaikutukset ovat usein pitkäkestoisia, minkä vuoksi pelkkä rikosprosessiin liittyvä tuki ei ole riittävää. Kansallisesti tulee varmistaa, että uhreilla, selviytyjillä ja heidän perheillään on yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä pitkäkestoiisiin, trauma- ja toipumislähtöisiin palveluihin, matalan kynnyksen tukimuotoihin sekä vertaistukeen, riippumatta asuinpaikasta tai rikosprosessin vaiheesta. Suojellaan Lapsia toteuttamien Sinä Riität™ ja You Are Not Alone™ -vertaistukiryhmien kokemukset osoittavat, että vertaistuki voi merkittävästi edistää toipumista, vähentää yksinäisyyden kokemusta sekä vastata tuen tarpeisiin vielä pitkään rikoksen tapahtumisen jälkeen.[16] Vertaistuen saatavuutta ja jatkuvuutta tulee vahvistaa osana kansallista palvelujärjestelmää.

Lisäksi Suojellaan Lapsia pitää tärkeänä painottaa kansallisessa toimeenpanossa nykyistä vahvemmin ennaltaehkäiseviä toimia direktiivin 34 artiklan mukaisesti. Tämä edellyttää pitkäjänteisiä investointeja lasten, nuorten ja aikuisten tietoisuutta lisäävään koulutukseen, digiturvataitokasvatukseen sekä ammattilaisten osaamisen vahvistamiseen. Samalla tulee kehittää näyttöön perustuvia rikoksenteijöihin ja riskikäyttäytymiseen kohdistuvia ennaltaehkäiseviä toimia matalalla kynnyksellä, joilla voidaan ehkäistä väkivallan uusiutumista ja estää rikosten tapahtumista jo ennen ensimmäistä tekoa. [17] Muun muassa kohdennetut interventiot ovat tutkimusten mukaan olleet yksi tehokas ennaltaehkäisevä keino.[18] Esimerkiksi Suojellaan Lapsia kehittämä maailmanlaajuinen ReDirection -omahoito-ohjelma tarjoaa mahdollisuuden hakeutua anonyymisti avun pariin ja madaltaa kynnystä puuttua haitalliseen käyttäytymiseen jo varhaisessa vaiheessa.[19] Tältä osin kansallisessa sääntelyssä ja toimeenpanossa voidaan hyödyntää vastaavaa lähestymistapaa, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2011/93, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjunnasta, jossa korostetaan ennaltaehkäisevien interventioiden ja hoito-ohjelmien saatavuutta henkilöille, joilla on riski syyllistyä seksuaalirikoksiin.[20] Väkivallan tehokas

torjuminen edellyttää uhrien ja selviytyjien tukemisen lisäksi järjestelmällisiä toimia, joilla puututaan väkivallan taustalla oleviin riskitekijöihin ja ehkäistään uusien uhrien syntymistä.

Mietinnössä todetaan, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehty Euroopan neuvoston yleissopimus (Istanbulin sopimus), joka on Suomessa saatettu kansallisesti lakina voimaan 1.8.2015 (HE 155/2014 vp, SopS 52 ja 53/2014) on toiminut tärkeänä viitekehyksenä direktiiville. NKV-direktiivin 2 artiklan alakohta b, sekä Istanbulin sopimus jakavat keskenään hyvin samankaltaiset määritelmät perheväkivallalle. Mietinnössä, eikä direktiivissä oteta suoraan kantaa sellaisen materiaalin kriminalisointiin, joka todistaa lapsiin kohdistuvan ruumiillisen väkivaltaa. Tästä huolimatta Suojellaan Lapsia haluaa nostaa esiin lapsen kohdistuvaa väkivaltaa todistavan väkivaltakuvauksen levityksen ja hallussapidon erillisen kriminalisoinnin tarpeen. Tällä hetkellä rikoslain 17 luvun 17 ja 17a § (713/2011 ja 177/2026) kriminalisoi raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin levittämisen ja hallussapidon. Levittämisen rangaistusasteikko on sakkoa tai vankeutta enintään kahdeksi vuodeksi, hallussapidosta taas tuomitaan vain sakkorangaistus.

Suojellaan Lapsia katsoo, että väkivaltakuvauksen levittämisessä ja hallussapidossa tulee noudattaa samanlaista sääntelylogiikkaa kuin RL 20 luvun 19-21a §:n (723/2022 ja 177/2026) säännöksissä tunnusmerkistöjen ja rangaistusasteikon osalta. Lapsen kohdistuvaa väkivaltaa todistavan materiaalin hallussapito ja levittäminen tulee kriminalisoida ilman vaatimusta väkivallan raakuudesta. Hallussapidolla ja levittämisellä tulee olla sama rangaistusasteikko kuin lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidolla ja levittämisellä. Tämä edesauttaa väkivallattoman lapsuuden toteutumista, johon lapsi on oikeutettu. NKV-direktiivin tavoite ehkäistä perheväkivaltaa ja suojella siltä toteutuu paremmin, jos lainsäädännössä otetaan paremmin huomioon kaikenlaisen lapsen kohdistuvan väkivallan vakavuus. Kriminalisointi suojelee lapsia myös henkisesti väkivallalta, koska he pienemmällä todennäköisyydellä todistavat materiaalia, jossa lapsia vahingoitetaan fyysisesti.

Lähdeviittaukset:

[15] Suojellaan Lapsia ry [<https://www.suojellaanlapsia.fi/uhrien-ja-perheiden-tukeminen>] (16.7.2026)

[16] Suojellaan Lapsia ry [<https://www.suojellaanlapsia.fi/sina-riitat>] (16.7.2026)

[17] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta. (EUVL L, 24.5.2024, s. 33–34) Artikla 37.

[18] Suojellaan Lapsia ry, Preventive Pathways: How warning messages interrupt and prevent online child sexual abuse at scale. 2026.

[19] Suojellaan Lapsia ry. [<https://www.redirectionprogram.com>] (16.7.2026)

[20] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta. (EUVL L, 24.5.2024, s. 4) johdannon osio 34.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Ovaska Anna
Suojellaan Lapsia ry